

<https://www.undp.org/uk/ukraine/publications/peretvorenniya-nashoho-svitu-poryadok-dennyu-u-sferi-staloho-rozvytku-do-2030-roku>

2. Керівні принципи ООН з питань бізнесу та прав людини: Імплементація Рамкової програми ООН «Захист, повага та засоби захисту прав», схвалені Резолюцією 17/4 Ради ООН з прав людини від 16.06.2011 р. URL: http://www.iepd.kiev.ua/?page_id=8524

3. Directive 2014/24/EU of the European Parliament and of the Council of 26 February 2014 on public procurement and repealing Directive 2004/18/EC. *Official Journal* L 094 28.3.2014. P. 65. URL: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX%3A02014L0024-20240101>

4. European Commission: Executive Agency for Small and Medium-sized Enterprises / P. Tepper, A. McLennan, R. Hirt, P. Defranceschi et al. *Making socially responsible public procurement work – 71 good practice cases*. Publications Office, 2020. 249 p. URL: <https://data.europa.eu/doi/10.2826/7096>

5. Caimi V., Sansonetti S. The social impact of public procurement: publication for the Committee on Employment and Social affairs, Policy Department for Economic, Scientific and Quality of Life Policies. European Parliament, Luxembourg, 2023. 178 p. URL: [https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/STUD/2023/740095/IPOL_STU\(2023\)740095_EN.pdf](https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/STUD/2023/740095/IPOL_STU(2023)740095_EN.pdf)

6. Переговори про вступ України до ЄС: повний гід у 12 питаннях. 21.06.2024. URL: <https://eu-ua.kmu.gov.ua/news/peregovory-pro-vstup-ukrayiny-do-yes-povnyj-gid-u-12-pytanniah-i-10-mifah-2/>

7. Стефанішина очікує на відкриття двох кластерів у переговорах з ЄС у першій половині 2025 року. *Європейська правда*. 6 вересня 2024 р. URL: <https://www.eurointegration.com.ua/news/2024/09/6/7193655/>

ЩОДО ФОРМУВАННЯ ЗАСАД ДЕРЖАВНОЇ ПРОМИСЛОВОЇ ПОЛІТИКИ: АСПЕКТ ПОВОЄННОГО ВІДНОВЛЕННЯ

Снігова О. Ю.

Державна установа

«Інститут економіки та прогнозування НАН України», Київ (Україна)

e-mail: osnigova@ukr.net

Значущість урахування регіональних особливостей у промисловій політиці зростає з погляду формування територіально-орієнтованих механізмів повоєнного відновлення промисловості, які мають зважати на зміни чинників просторового розміщення виробництва.

Зараз на розгляді Комітету Верховної Ради України з питань економічного розвитку знаходяться три варіанти проєктів Законів України, спрямованих на формування засад державної промислової політики – «Про промислову політику та прогнозованість реального сектору економіки», «Про промислову політику та забезпечення безперервності підприємницької діяльності в умовах воєнного стану», «Про засади державної промислової політики». Але жоден з варіантів законопроєкту питання просторового аспекту відновлення та промислового розвитку не враховує [4, 5, 6].

Зважаючи на те, що законопроєкти спрямовано на формування засад державної промислової політики, яка повинна створювати нормативно-правове підґрунтя, актуальне як в умовах сьогодення (забезпечення економічної стійкості країни),

так і у майбутньому (повоєнне відновлення промисловості з урахуванням оновлення просторового розміщення, забезпечення національної конкурентоспроможності, національної і економічної безпеки тощо), необхідним є визначення у документі, який буде прийнято за основу, пріоритетів державної промислової політики у сферах – зовнішньоекономічній, інвестиційно-інноваційній, екологічній, *регіонального розвитку*, соціальній, інституційній. Зокрема, визначення *пріоритетів державної промислової політики у сфері регіонального розвитку* забезпечить реалізацію заходів, які будуть спрямовані на збалансоване просторове розміщення і реалізацію регіонального промислового потенціалу; на зв'язок державної промислової політики з державною політикою регіонального і місцевого розвитку та політикою відновлення. Це сприятиме ефективній повоєнній трансформації регіональних промислових систем для створення конкурентоспроможності національної економіки.

Пріоритетами державної промислової політики у сфері регіонального розвитку пропонується визначити такі: відновлення та трансформація регіональних промислових систем з урахуванням завдань ранньої та повоєнної відбудови економіки України й євроінтеграційних імперативів; визначення пріоритетів промислової діяльності функціональних типів територій; забезпечення промислової трансформації територій, що підпадають під вплив енергетичного переходу.

Представлена в законопроектах постановка цілей потребує розширення зі врахуванням особливостей просторового аспекту промислової політики, які полягають у: необхідності подолання просторових диспропорцій промислового розвитку, обумовлених природною диференціацією промислового потенціалу регіонів і додатково посилені збройною агресією; забезпеченні якісного використання промислового потенціалу регіонів для підвищення національної конкурентоспроможності України. Тож до *цілей промислової політики* пропонується додати таку, що сприятиме формуванню заходів державної політики забезпечення збалансованого промислового розвитку територій – *забезпечення збалансованого просторового розвитку промислового виробництва і реалізація регіонального промислового потенціалу*.

Перелік завдань державної промислової політики, визначений у базових документах промислового спрямування, повинен сприяти реалізації пріоритетів державної промислової політики й забезпечувати зв'язок державної промислової політики з державною політикою регіонального та місцевого розвитку. Тож *завданнями державної промислової політики*, які потребують вирішення для повоєнного відновлення промисловості з урахуванням зміни чинників регіонального розвитку, можуть бути визначені такі: визначення стратегічних орієнтирів та створення умов для послідовної зміни структури промисловості з урахуванням особливостей функціональних типів територій; визначення пріоритетів та механізмів використання промислового потенціалу функціональних типів територій, регіо-

нальних полюсів зростання; створення умов для інвестування та розвитку промислових комплексів різних функціональних типів територій; формування системи стимулів для залучення інвестицій, зокрема створення пільгових умов інвесторам, які здійснюють інвестиційну діяльність у стратегічних галузях промисловості та на територіях з особливими умовами для розвитку (ДСРР-2027).

Враховуючи зміни підходів до формування регіональних пріоритетів розвитку та зростання ролі місцевих органів влади у формуванні і реалізації промислової політики, важливо розширити *перелік повноважень органів місцевого самоврядування України у сфері промислової політики*, запропонований у законопроектах, наступними: створення інфраструктури для підтримки промислової діяльності – індустріальних і технологічних – парків, логістичних центрів, агенцій місцевого розвитку, інформаційно-ресурсних центрів та ін.; реалізація заходів щодо забезпечення промислової безпеки; розвиток співпраці у напрямках перероблення промислових відходів; сприяння реалізації спільних проєктів регіональних полюсів зростання та суміжних територіальних громад.

Внесення до базового документа з промислової політики запропонованих положень сприяло би врахуванню регіонального аспекту як у повоєнній відбудові промисловості, так і реалізації промислової політики надалі. Такий підхід є вкрай важливим з огляду на: зростання необхідності урахування зміни чинників регіонального розвитку та необхідності розробки територіально-орієнтованих механізмів повоєнного відновлення промисловості; відсутність співвідношень і певні суперечності положень базових документів з відновлення (рамкового Закону України «Про засади державної регіональної політики», проєкту Закону України «Про засади відновлення України») [1, 3], відсутність орієнтованості діючої законодавчої бази з відновлення на комплексне відновлення промисловості, закладення у якості базового підходу відновлення та досягнення цілей регіональної політики на всіх рівнях врядування проєктного підходу – через інвестування у проєкти «твердої» і «м'якої» інфраструктури [1, 2].

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ПОСИЛАНЬ

1. Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо засад державної регіональної політики та політики відновлення регіонів і територій: Закон України № 2389-IX від 09.07.2022. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2389-20#Text> (дата звернення: 25.09.2024).
2. Про внесення змін до деяких законів України щодо першочергових заходів реформування сфери містобудівної діяльності: Закон України № 2254-IX від 12 травня 2022 року. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2254-20#Text> (дата звернення: 20.09.2024).
3. Про засади відновлення України: Проєкт Закону України». URL: <https://mtu.gov.ua/news/35630.html> (дата звернення: 25.09.2024).
4. Про засади державної промислової політики: проєкт Закону України № 11331-2 від 17.06.2024. URL: <https://itd.rada.gov.ua/billInfo/Bills/Card/44413> (дата звернення: 25.09.2024).
5. Про промислову політику та забезпечення безперервності підприємницької діяльності в умовах воєнного стану: проєкт Закону України № 11331-1 від 17.06.2024. URL: <https://itd.rada.gov.ua/billInfo/Bills/Card/44412> (дата звернення: 25.09.2024).

6. Про промислову політику та прогнозованість реального сектору економіки: проєкт Закону України № 11331 від 11.06.2024. URL: <https://itd.rada.gov.ua/billInfo/Bills/Card/44388> (дата звернення: 25.09.2024).

ВІДНОВЛЕННЯ ЕКОНОМІКИ УКРАЇНИ В ПОВОЄННИЙ ЧАС У КОНТЕКСТІ ПОЛІТИКИ МАРКЕТИНГУ ТЕРИТОРІЙ

Таранич А. В.^{1*}, Таранич О. В.^{2}**

^{1,2}Донецький національний університет імені Василя Стуса, Вінниця (Україна)

**e-mail: a.taranych@donnu.edu.ua*

***e-mail: o.taranych@donnu.edu.ua*

Відновлення економіки країни у повоєнний час є критично важливим для забезпечення стабільного економічного розвитку та добробуту населення. Після війни країни стикаються з руйнуванням інфраструктури, виробничих потужностей та великими соціальними викликами, що вимагає комплексного підходу до відновлення. Основними напрямками є інвестиції у відбудову інфраструктури, модернізацію промисловості, аграрного сектору, а також створення сприятливого середовища для залучення внутрішніх та іноземних інвестицій. Цей процес буде потребувати тісної співпраці з міжнародними партнерами та донорами, оскільки обсяг необхідних інвестицій перевищуватиме можливості національної економіки.

Також треба визначити соціальну та демографічну стабільність як невід’ємний складник економічного відновлення. Серед пріоритетних завдань варто визначити реінтеграцію переміщеного населення, стимулювання народжуваності, створення нових робочих місць, а також забезпечення базових потреб у житлі, медичному обслуговуванні й освіті. До того ж повоєнна економіка потребує підвищення конкурентоспроможності країни на світовому ринку, що включає впровадження інновацій, розвиток технологій та сприяння інтеграції національних виробників у глобальні ланцюги створення вартості.

Ефективне відновлення економіки України у повоєнний час буде неможливим без зваженої політики маркетингу територій. Загальна програма відновлення, безумовно, буде включати актуальні рішення в контексті розвитку міжнародної конкурентоспроможності країни, але без врахування територіального аспекту не буде досягати максимальної ефективності.

Ефективна стратегія повоєнного маркетингу територій має розгортатися на основі сталого розвитку регіональних територіально-промислових комплексів, вдосконалення форм і методів системного управління відтворювальними процесами в регіональних економічних системах на основі їх децентралізації, розбудови соціальної та промислової інфраструктури, якісного зростання людського капіталу та забезпечення інноваційного прориву в пріоритетних технологічних напрямках.